

علل فقدان اعتماد اجتماعی / نقش رسانه ها در احیای عقلانیت عمومی

یک استاد دانشگاه تهران با اشاره به اینکه برای ایجاد اعتماد اجتماعی عقلانیت عمومی را باید احیا کرد گفت: رسانه‌ها با مطرح کردن گفتمان اجتماعی در جامعه و نهادهای قانونگذار با وضع قوانینی که قابل اجرا باشند می‌توانند اعتماد عمومی را بالا ببرند.

یک استاد دانشگاه تهران با اشاره به اینکه برای ایجاد اعتماد اجتماعی عقلانیت عمومی را باید احیا کرد گفت: رسانه‌ها با مطرح کردن گفتمان اجتماعی در جامعه و نهادهای قانونگذار با وضع قوانینی که قابل اجرا باشند می‌توانند اعتماد عمومی را بالا ببرند. دکتر ابراهیم فیاض در مورد اینکه بی‌اعتمادی اجتماعی یکی از ویژگی‌های جامعه بیمار است آیا دنبال کردن نفع شخصی توسط افراد پیامد آن نیست به خبرنگار مهر گفت: بی‌اعتمادی بیشتر در جوامع سنتی در حال گذار وجود دارد، زیرا از عقلانیت تهی است. ممکن است در جامعه سنتی یک عقلانیت سنتی وجود داشته باشد ولی آن مکانیزمهایی که باید اعتماد اجتماعی را به وجود بیاورد در جوامع سنتی در حال گذر از بین می‌رود. جوامعی که از سنت خارج شده و در فرایند جدید به سر می‌برند غالباً بی‌اعتمادی در آنها اشاعه می‌یابد.

عضوهئیت علمی دانشگاه تهران تصریح کرد: در این جوامع دیگر آن سنت‌های گذشته کارایی و کاربردی ندارند، زیرا ساختار اجتماعی، اقتصادی و سیاسی آنها متفاوت شده و مکانیزمها و سازوکارهای عقلانیت در جامعه از بین رفته است.

فیاض اظهارداشت: تالکوت پارسونز همین بحث را در جامعه شناسی مطرح کرد که بایستی مکانیزمهای ایجاد اعتماد عمومی را در جامعه در حال گذار احیا نمود، البته در اقتصاد اینطور نیست و با بحث‌های اقتصادی نمی‌توان جامعه را شناخت؛ اقتصاد صورت تقلیل یافته‌ای از جامعه است. باید برای اعتماد عمومی همه نهادهای اجتماعی کار خود را به خوبی انجام دهند. مباحث ساختارگرایی کارکردی همین بود که چگونه می‌شود بوسیله ساختارهای مناسب اجتماعی اعتماد عمومی در جامعه ایجاد کرد و تعادل اجتماعی را حفظ کرد و بالا برد.

وی درباره اینکه آیا پارتی بازیها و بالا بودن آمارچک‌های برگشتی نشانه بی‌اعتمادی اجتماعی نیستند؟ چک در بازار برای کارخانه‌داران و توزیع کننده‌ها یک عامل اقتصادی مهم به شمار می‌رفت و روی آن حساب می‌کردند، اما اکنون بسیاری از بازاریان بخاطر چکهای برگشتی ورشکست شدند؛ یعنی اعتماد از بین رفته دیگر قابل برگشت نیست و نهادهای اجتماعی نمی‌توانند همپای اقتصاد پیش بروند.

این محقق و پژوهشگر مسائل فرهنگی در مورد اینکه برای رفع این معضل، نهادهای فرهنگی، آموزشی، قانونگذار و اجرایی چه کار باید بکنند هم گفت: باید عقلانیت عمومی را در جامعه احیا کرد البته با اخلاق ایده آلیسم و اینکه گفته شود جهنمی است و حق الناس را نخورید خوب است اما قابل پذیرش عموم نیست. باید قوانینی وضع کرد که از سوی عموم پذیرفته شود یعنی همه می‌پذیرند که سرعت بالا عامل تصادف است و نباید با سرعت 200 کیلومتر در ساعت رانندگی بکنند.

استاد دانشگاه تهران یادآورشد: عقلانیت عمومی را باید رسانه‌ها با مطرح کردن گفتمان اجتماعی در جامعه ایجاد کنند و نهادهای قانونگذار با وضع قوانینی که قابل اجرا باشند هم می‌شود اعتماد عمومی را بالا برد.